

num. 15. Castropol. tom. 1. ref. 6. disp. 6. pun. 10. num. 5. Tamburin. lib. 5. in Decal. cap. 1. n. 68. & num. 72. in fine. Et novissime, pié, & doct. Eminentiss. Card. de Lauræa de Sacram. in genere disp. 11. art. 9. num. 119.

Alterum quæritur est, Quando liceat ministrare Sacramenta indignis?

Responsa habentur in duobus concordantia; dissonantia in tertio.

Primum, in quo omnes concordant, est: publicis peccatoribus non esse Sacramenta ministranda; sive ipsi publicè, sive privatè petant. Ratio est, quia scriptum legitur Matth. 7. Nolite sanctam dare canibus. Et Matth. 15. Non est bonum sumere panem sanctorum, & dare canibus; id est peccatoribus publicis, de quibus in Psal. 58. famem patientur ut Canes. Uterius illicitum est Ministro Ecclesiæ operari contra Religionem, & contra charitatem. Sed contra Religionem est dare Sacramenta publicis peccatoribus, qui reddunt ea frustratoria, & sine effectu: & contra charitatem, quia iidem suscipientes indignè grave peccatum committunt. Item non est licitum Medico corporali dare medicinam, quam cerò scit mortiferam fore infirmo. Ergo neque Medico spiritali. Item gravissimum irreverentiæ peccatum est, proficere Eucharistiam in lutum, vel in sterquilinum; sed tale est os peccatoris, de quo Sap. 9. Luto vilior vita ipsius. Et tandem, nulli Ministro licet operari contra fidelitatem Domino servando in ministerio. Sed ministerium Sacramentorum exigit, ut dispensetur dignis, non autem indignis. Ergo. Et sic docent omnes Theologi. S. Thom. q. 68. art. 4. & q. 80. art. 6. Scotus in 4. disp. 9. qu. 1. Layman lib. 5. tra. 4. cap. 6. num. 8. Gobat de Sacramentis tra. 1. nu. 267. & 268. ubi refert verba S. Joann. Chryso. ad Sacerdotes, quæ leguntur in Brev. ser. 2. infra Orationem Corporis Christi, & num. 269. & 270. quoloci declarat, illum censeri indignum, qui scit peccasse mortaliter; & de ejus emendatione nullatenus constat. Bonacina tom. 1. de Sacram. in genere disp. 1. q. 6. pun. 4. n. 2. ubi alios DD. allegat Coronius lib. 2. contr. 4. nu. 168. & seqq. Thomas Tambur. in Method. SS. Commun. cap. 6. §. 2. num. 7. & 8. & plurimis reliquis Eminentiss. Card. de Lugo de Sacram. disp. 8. sc. 10. num. 166. & Eminent. Cardin. de Lauræa eod. tra. disp. 10. art. ult. num. 67.

Alterum, in quo omnes, & singuli conveniunt, est: tunc ministrandum esse Sacramentum, ipsamque Eucharistiam peccatori occulto sive publicè, sive privatè illam petenti, quando Sacerdos habuit notitiam peccati illius, & suæ indignitatis in Sacramento Pœnitentiæ, seu Confessione; & ratio est, quia nemo uti potest scientia, quam habuit in Confessione, ne reddat odiosum Pœnitentiæ Sacramentum, cujus sigillum non solum est de lege naturæ; sed de lege divina positiva, & Ecclesiastica; & idè Sacerdos extra Confessionem ita se habere debet, ac si nesciret delictum auditum in Confessione. Et hoc pariter docent omnes Doctores supracitati. Diana par. 3. tra. 4. ref. 46. quam continet Coordinatus in tom. 2. tra. 2. ref. 30. ac etiam Emin. Card. de Lauræa d. disp. 10. art. ult. num. 69.

Tertium, (in quo dissonantia exitere Responsa Cleri nostri) est; quid agendum, quando publicè Eucharistiam petit peccator occultus, cujus indignitatem novit Sacerdos extra Confessionem? Nam communissima est Theologorum opinio, in tali casu esse negandam Eucharistiam ex pluribus rationibus, sed ea præcipue, quia de lege naturæ tenetur homo non lædere famam proximi, cujus delictum occultum est; & pro hac opinione sunt duo textus favorabiles in cap. Placuit. 6. q. 2. & in cap. Si Sacerdos. de offic. ordinari. quos allegat Layman. d. lib. 5. tra. 4. cap. 6. n. 10. Vers. dicò tertio. Tam-

burin. Bonacina, & alii plurimi, quorum affecta copiosissimus est idem Emin. Card. de Lugo d. disp. 8. sc. 11. & his Doctores, ac eorum auctoritatè adhæsit magna fidelitas nostrorum caterva.

Cæterum alii amplexi sunt contrariam opinionem, videlicet, negandam esse omnino Communionem peccatori occulto publicè petenti, cujus indignitatem scit Sacerdos extra Confessionem, quam acerrimè tuetur Emin. Cardinalis de Lauræa d. disp. 10. art. ult. num. 68. ubi eruditè probat, omnes rationes supra allegatas pro non communicando peccatore publico, militare etiam contra peccatorem occultum. Neque prævalet asserta ratio tuendi famam proximi; nam ita eam confutat Eminentia sua: Quando urget majus præceptum, minus intelligitur pro tunc relaxatum; ita de Regulis Juris, & ratio naturalis dicitur. Majus autem, & superius, ac primum Præceptum est, Deum ne dum positivè colere, sed namquam inhonorare, quacumque accedente occasione. Ergo posita occasione servandi famam proximi, & Dei honorem, hoc urget præceptum, & hoc est servandum. Cùm autem quis petit aliquid Sacramentum in mortali; adest utrumque periculum lædendi honorem Deo debitum in ministrante fidelis, & sancta in tractandis sanctis, & periculum lædendi honorem proximi. Ergo potius hic, quam ille est lædendus (seu melius) magis ab eis loquendo ab hac offensæ abstinendum. Ita eruditè Alesiam citato.

Secundò: à majori malo tam proprio, quam proximi est semper abstinendum, potius quàm à minori, si in alterutrum incurere sit necesse: sed minus malum inferitur proximo occulto peccatori, denegando Sacramentum sive in publico, sive in occulto, quam ei ministrando. Ergo præceptum illud charitatis, seu famæ non impedit ad negandum, nec impellit ad dandum.

Tertio: si tale præceptum charitatis, & famæ proximi in hoc casu urget, in omnibus urget, ut non fervaretur divinum, seu naturale, vel Ecclesiasticum præceptum, ne fama proximi lædatur; & sic nullas teneatur ad denuntiandum occultum hæreticum, aut aburentem Sacramentis, aut sollicitantem in Confessione; & sic de aliis, quæ seculum afferunt obligationem denuntiatiōis, quia in his omnibus fama proximi lædatur.

Quartò idem Auctor eodem numero (videlicet Card. de Lugo de Sacramentis disp. 8. sc. 10. nu. 176.) docet, non posse Ministrum dare Eucharistiam ei, quem scit in occulto abutendum esse illa, etiam si publicè petat; ergo si in hoc casu non habetur respectus famæ proximi (& merito) neque in aliis casibus occultæ notitiæ. Consequentia est evidens; nam utrobique urget duo, & eadem præcepta, scilicet Charitatis, & Religionis, ac fidelitatis erga Deum; & charitatis erga proximum. Igitur si in alterutro charitatis proximi est præferenda, etiam in alio; vel si in alterutro religio, & fidelitas, atque charitas erga Deum, etiam in aliis; eodem enim modo læditur fama proximi, cui negatur Eucharistia; eò quia eam sit combusturus, ac dum ei negatur eò quia non sit capax; & eodem modo videtur fieri irreverentia Sacramento, dum in subjectum incapax immittitur, ac dum datur alicui, qui illud est combusturus.

Hucusque Cardinalis Eminentissimus, ac Sapientissimus de Lauræa, qui eodem art. ult. sub nu. 78. subdit. Scio quidem, hac meam Sententiam, Parochis præsertim, asperam futuram, sed sciant, me aliter sentire non posse tuta conscientia: licet enim ex rationibus, multisque libris mutaverim conscientiam, an aliter sentire, & docere possem; ac specialiter precibus à Deo id petierim; nullam tamen inveni rationem, quæ me convinceret; sed dictamine proprio, Dei honorem, ac mandata ipsam respi-

respicentia aliis omnibus præferenda, continuo simulatur, propterea inconclusionem hanc deveni.

Porro hujus Eminentissimi Auctoris opinio corroboratur etiam potest decreto Sacri Tridentini Concilii in cap. 1. de refor. sess. 14. in quo tribuitur Episcopo facultas interdicendi clericis ascensus ad Sacros ordines etiam ob crimem occultum; Unde sic argui potest: Valet argumentum à multo magis. Sed minor religionis offensæ est dare ordines indigno, per quos habilitatur ad conficiendum Eucharistiam, quam trahere indigno Eucharistiam ipsam; sicut minor injuria est lædere insignia Principis, quam Principem ipsum. Jul. Clar. lib. 5. sent. Et nihilominus ad hanc Religionis offensam evitandum concessum est Episcopo denegare ordines indigno, etiam si delictum sit occultum. Ergo multò magis erit deneganda etiam peccatori occulto Sanctissima Eucharistia; cujus indigna sumptio relevat supremam Religionis offensam: nam Omnis devotio in Ecclesia est in ordine ad hoc Sacramentum. Scot. in 4. d. 8. q. 1. Et ferè omnia Sacramenta in Eucharistia consumuntur. S. Thom. tertio par. quest. 65. art. 3. & in Supplem. q. 37. art. 2.

Hanc amplectendo opinionem, tamquam magis piam, & religionis turricem, oportet respondere, (non quidem rationibus opinionis contrariæ, quæ refringuntur in supposito præcepto charitatis de non lædenda fama proximi, quibus abundanter satisficit Emin. de Lauræa toto d. art. ult.) sed citatis duobus textibus in cap. Placuit 6. quest. 2. & cap. Si Sacerdos. de Offic. Ordin.

Sed non est difficilis responsio, si diligenter consideretur, quòd dupliciter intelligi potest delictum occultum. Uno modo simpliciter, & juxta proprietatem vocabilis, videlicet illud quod nulla ratione probari potest; eò quia vel nullus scit, vel tantum unus scit. Altero modo, quando duo, vel tres notitiam habent delicti, quòd nihilominus dicitur occultum, id est secretum, & penè occultum, ut notat Speculator in tit. De Notor. Crimin. §. Penè occultum num. 1. & latè examinat Fagnan. tom. 4. in cap. Vestra à num. 48. & seqq. De Cobabit. Cleric. & Mulier. Et novissime profertur Jacob Pignatell. tom. 6. consulti. 99. Modò in citatis text. Placuit, & Si Sacerdos, delictum erat omnino occultum, quia unus tantum illud sciverat, & peccatore ipsum negante, probari non poterat; & hac de causa delictum fuit, non licenti denegare eò Communionem. Et in hoc sensu procedere potest prima opinio, quæ vult, esse dandam Eucharistiam peccatori occulto, si eam publicè petat. Sed stando in nostro quæsitò, & amplectendo opinionem Alex. de Ales. & Eminentiss. de Lauræa, eam procedere dicimus in occulto probabili, quando saltem duo sint testes, qui habeant notitiam indignitatis, & peccati officii illius, qui indignè petit Sacramentum; licet enim adhuc delictum sit occultum, hoc est secretum; debet Sacerdos denegare Eucharistiam huic indigno, quanvis petenti eam publicè, præferendo præceptum Religionis, & reverentiæ erga Deum, præcepto charitatis de non lædenda fama, ob denegatam Communionem; siquidem si peccator ille occultam vocem tulerit, poterit Sacerdos justificare zelum, & factum suum, probando delictum; sufficit enim de Jure dictum duorum testium. Ubi numerus, ff. de testib. cap. In omni negotio. De Testib. Deuter. 19. 15. Fagnan. in cit. cap. Vestra. num. 128. & Carol. Felix de Matta de Canonizat. Sanctor. par. 4. cap. 17. num. 2.

DECISIO XVI.

ARGUMENTUM.

Duo præcipui casus resolvuntur, An liceat recipere Eucharistiam à Sacerdote Concubinario illam De Sacramentis in genere.

publicè ministrante? Et an danda sit Concubinitis se ad eam sumendum cum aliis ad Sacramentum præstantibus?

SUMMARIUM.

- 1 Communio Eucharistica an recipienda à Sacerdote concubinario eam ministrante?
- 2 Concubinariis, assentes ab omni carnis peccato se abstinere, ad Sacram Eucharistiam an admittendi?
- 3 Concubini adinvicem non separati an absolvendi?
- 4 Concubinos posse absolvi, non facta separatione, est opinio damnata.
- 5 Confessarius absolvens à reservatis qua pena sit puniendus?

In hærendo doctrinæ antecedentis Decisionis circa petitionem licitæ Sacramentorum à Ministris indignis; & circa ea administranda petentibus indignè, duo sequentes casus veniunt resolvendi. Primus Calus est:

Vir solitus singulis Dominicis diebus Sacram Eucharistiam recipere, videt in Ecclesia Sacerdotem eam pluribus ministrantem, quem cerò scit, concubinarium fore. Queritur, an licitè possit accedere cum aliis, & ex manibus illius Sacram Synaxim accipere?

Plurimi negant: quia administrare Sanctissimam Eucharistiam est actus per se pertinet ad ordinis Sacramentum, & idè minister concubinariis per characterem ad talem actum, ut minister religionis, & ex officio. Item, quia hoc ministerium versatur immediatè circa Sacramentum omnium Sanctissimum, & idè exigit Sanctitatem in ministro, qui si in peccato ministrat, peccat mortaliter. Et tandem cum hoc Sacramentum sit cæteris excellentius propter realem Christi præsentiam, si peccat mortaliter alia Sacramenta in mortali confersens, multò magis confersendo hoc Sacramentum, quod non nisi à ministro consecrato, & ex officio conferri potest, ut tenet S. Thom. in 4. disp. 5. art. 2. q. 4. ad 2. Paludan. d. 13. q. 1. art. 4. concl. 1. Richard. d. 13. art. 1. q. 3. Sotus q. 1. art. 4. Suarez disp. 16. sc. 4. & disp. 72. sc. 4. Valentia tom. 4. disp. 6. q. 10. pun. 1. Bonacina de Sacram. disp. 4. q. 5. pun. 2. num. 3. & Coton. lib. 2. contr. 4. cap. 8. num. 173. ubi allegat text. in cap. fin. 15. q. 8. Qua stante opinione, Vir, de quo in casu, non potest licitè accedere, & Sacram Eucharistiam à concubinario Presbytero recipere, quia præberet ei majorem occasionem peccandi ex S. Thom. 3. part. quest. 64. art. 6. ut dictum est supra ad primum quæsitum præteritæ Decisionis.

Cæterum & alii plurimi affirmant, licere huic Viro communionem à prædicto Sacerdote recipere; præcipue, quia administrandum illam reperit; est enim communis Neotericorum opinio, quòd non peccet mortaliter Minister indignus, alios communicans; quia tunc non conficit Sacramentum, sed illud distribuit, & non consideratur tamquam minister Dei ad justificationem proximi, licet sit peccator, sed est tantum velut applicans activa passivus, ut cum citatis Vasquez, Ledesma, Nugno, & alibus in Coordinato ejus opere tom. 2. tra. 2. res. 23. & ibid. res. 26. & 27. ac pluribus aliis resolutionibus in margine annotatis; quibus adimplatur Barbosa de Off. Parochi cap. 20. num. 17.

Alterutram ex his opinionibus sequens reprehendi non potest, attenta Doctrinæ auctoritate; cui nihilominus prevalere debet Juris Canonici dispositio in cap. Nullus, & cap. Præter. disp. 32. ubi statuitur, ne quis audiat Missam Sacerdotis Concubinariis. Quare prior opinio in praxi esse tenenda,

nenda, præcipue si ad alium Sacerdotem foret facili accessus, juxta nota in supracit. Decif. XV. nu. 3. hujus tractatus de Sacram. in genere. Et in meis Decisionibus De Venerabili Euchar. Sacram. Decif. 4. per totam. Alter casus est:

Concubinus, & Concubina offerentes se amplius carnaliter non tangere, sed ratione gubernii domos cohabitare simul admonuit Parochus esse incapaces Sacramentorum, nisi ab invicem separantur, tum ob scandalum, tum ob periculum occasione proxima; Eisdem hujus dicepsis præcipue attento, quo Eminentissimus Presul hunc Casum posuit inter reservatos sibi. Nihilominus ipsi replicant, reperisse alibi Confessarium (ex illis, qui excusant excusationes in peccatis; & dicunt bonum malum, & malum bonum, Isa. 5. 20.) a quo fuerunt absolvi; idcirco strenue se presentant Parocho prædicto, sacram Eucharistiam ministrant, illam ab eo recepturi. Queritur, quæ sint partes Parochi prædicti?

Pro resolutione hujus Casus, non fidei, sed facti; sapientiores nostri Cleri, & in Sacra Theologia, si mulque in Sacris Canonibus veratissimi præferunt.

Primum; quod Concubinus, & Concubina, de quibus in casu, quamvis se amplius carnaliter non tangant, nihilominus absolvi non possunt, nisi ab invicem separantur, tum ratione scandalii respectu proximorum, à quibus scilicet, credivè hæc asserta contentia haud potest; tum respectu periculi reincidendi in foveam carnalem ob occasionem proximam, vel opere, vel desiderio, aut morosa delectatione; non obstantibus frivolis argumentationibus Joannis Sancii disp. 9. num. 6. & disp. 10. num. 20. Dianæ par. 5. tract. 14. resol. 107. resol. 108. & resol. 109. quæ leguntur in Coordinato tom. 1. tract. 4. resol. 21. resol. 32. & resol. 33. & aliorum modernorum; à quibus omnino discreparunt Sanctissimi, & doctissimi Patres in hoc puncto, qui omnino voluerunt, Concubinos non esse absolvendos nisi prius supradicta reciproca separatio fiat. S. Thom. in 4. dist. 15. q. 1. art. 1. S. Antonin. 3. part. tit. 14. cap. 26. Emin. Card. de Lugo de Pœnit. disp. 14. cap. 10. num. 149. Azor. Insti. Moral. par. 3. lib. 3. cap. 6. in fin. Tambur. de Exposit. Confess. lib. 3. cap. 3. §. 1. nu. 2. & num. 12. Navar. in Manuali cap. 16. num. 20. & in cap. Satisfactio de Pœnit. dist. 3. Silvest. Verb. Confessio q. 25. Et Verb. Concubina num. 3. Mosconius de Majeſt. Militantis Ecclesie lib. 2. c. 10. in fine. Summa Angel. Verb. Concubin. num. 1. Ricciollus de Personis, quæ in statu reprobo libr. 3. cap. 33. & Gobat de Sacram. tract. 7. num. 5. & 35. in fine. Et hæc temporibus non sunt amplius audiendi auctores contrarii, stantibus Decretis Pontificiis eorum opiniones, & doctrinas damnantibus sub anathemate, ut legitur in Decreto Alexandri Papæ Septimi die 2. Septemb. 1666. Propos. 41. & Innocentii Papæ Undecimi die 4. Martii 1679. Propos. 61. & 62. Quæ non solum habet Bullarium Romanum, sed etiam mea Erotemata edit. 2. Busenbaum & Summa Diana in calce operis. Et de eis latè differit Cardenas in Crifi Theologia Dissert. 40. per tot. Et ego egi de Pœnitentia Decif. 13. num. 16. nec non in Decif. 31. nu. 7. & 8. Unde fit, nullam fuisse absolutionem Sacramentalem, eamque invalidam impertitam à Confessario, ex illis, qui vel ex ignorantia, vel ex laxiori conscientia ob temporale lucrum sæpe sæpius ad prævaricandum impellunt; cum prædicti Concubini non forent dispositi, neque capaces, juxta tradita per me d. Decif. 31. num. 8. de Sacram. Pœnit.

Alterum: Et eò minùs attenda prohibitione, facta per Eminentissimum Presulem Patavinum; Edicto vero Episcopali die 10. Aprilis 1683. absolvendi Concubinos, nisi prius dimiserint mulieres à suis domibus, non amplius reverſuras; & ejusdem casus resolutione inter reservatos Eminentis. Suae vigore S. Concilii Tridentini Sess. 14. cap. 7. adeo ut Confessa-

rius, qui præsumpsit absolvere antedictos Concubinos, sit graviter puniendus, etiam excommunicatiois pœna; & quatenus Regularis fuisset, & prætextu Privilegiorum absolvere attentasset ipsos concubinos, incurſisset in excommunicationem Papæ reservatam ex Decreto Sacre Congregationis relato à Quar. in Verb. Casus reservati. & à P. Ant. Volpi resol. 20. n. 29. & 30. à Diana part. 2. tract. 17. resol. 30. quæ in Coordinato habetur tom. 7. tract. 1. resol. 273. & ab Antonello de Regimine Milit. Ecclesie lib. 8. cap. 1. num. 13. Et quod Confessarii etiam Regulares possint absolvere à peccatis per Episcopum sibi reservatis, est opinio damnata ab Alex. VII. la 12. ut scripsi de Sacram. Pœnitent. Decif. 46. num. 17.

Quibus præmissis, resolvendo Casum dico: Vel dicti concubini sunt notorii saltem ex duorum, vel trium testimonio? Et Parochi partes sunt, iidem constanter denegare Sacram Communionem; rationibus, & auctoritatibus supra deductis in Decisione præcedenti hujus tractatus, videlicet Decif. 15. n. 4. & latissime in meis Decisionib. de Vener. Eucharistie Sacram. Decif. 28. per totam; & ex doctrina Eminentissimi Cardinalis de Lauræa de Sacramentis disp. 10. art. ult. à num. 68. Cui concordat alius Eminentissimus, & Sanctissimus simul, idest S. Carolus Borromæus in Concil. Mediol. 1. par. 2. tit. Quæ pertinent ad Sacram. Euchar. Vel prænarati Concubini omnino sunt occulti, ita ut se revelaverint esse tales parocho in Sacramento Pœnitentiæ; & tunc, eos communicare poterit juxta doctrinam relatam in supradicta præcedenti mea Decif. 15. numero 4.

DECISIO XVII.

ARGUMENTUM.

Declarat hæc Decifio quot sint effectus Sacramentorum; & docet explicat effectum primum cujuscumque Sacramenti, scilicet Gratiam.

SUMMARIUM.

- 1 Effectus Sacramentorum qui, & quot sint?
2 Gratia divina quid sit? & Quotplex?
3 Gratia sanctificantis diversæ varietate.
4 Gratia alia prima, alia secunda datur in Sacramentis.
5 Gratia vel ex opere operato, vel ex opere operantis, quæ sit?

Tandem pro complemento eorum, quæ sunt scilicet simpliciter necessaria circa hunc tractatum de Sacramentis in genere, investigare oportet, Qui, & quot sint effectus Sacramentorum? Et eundem ex omnium Theologorum, ac Canonistarum doctrina communis est responſio, eos esse tres. 1. Gratiam sanctificantem, ex opere operato. 2. Characterem. Et 3. Ornatum animæ, & auxilia quedam ad obtinendum finem, in quem singula Sacramenta sunt à Christo Domino ordinata. Primus effectus, idest Gratia, est communis omnibus Sacramentis ex Concil. Trident. sess. 7. can. 8. Secundus nempe Character reperitur in tribus tantum, videlicet in Baptismo, in Confirmatione, & in Ordine. Tertius est proprius omnium Sacramentorum. S. Thom. 3. par. q. 62. per totam; Scotus in 4. d. 1. q. 7. l. K. Summa Dianæ Verb. Sacramentum num. 8. Cardin. Tolet. lib. 2. cap. 16. num. 3. Gobat de Sacramentis tract. 1. num. 279. 280. 281. Eminentiss. Cardin. de Lugo eod. tract. disp. 4. & disp. 6. & novissime Eminentiss. Cardin. de Lauræa tom. 1. de Sacramentis, disp. 8. art. 2. & disp. 9. art. 1.

Quod autem pertinet ad primum effectum, adhuc las est explicare, Quid, & Quotplex sit gratia

gratia Divina? Quare sciendum est, quod Gratia Divina in genere sumpta significat omne bonum, omnique donum tam naturale, quam spirituale, quod Deus hominibus largitur. Eminent. Card. de Lauræa in Opuscul. de Gratia num. 6. Gratia autem est in duplici differentia. Una est, quæ vocatur Gratia gratis data. Altera, quæ dicitur Gratia Sanctificans, seu gratum faciens. Illa est liberalis Dei donatio donorum suorum ad utilitatem proximi, quæ quidem dona sunt novem, descripta ab Apostolo 1. Cor. 12. 10. Videlicet, Sapientia, Scientia, Fides, Gratia sanctorum, Operatio Virtutum, Prebetta, Discretio spirituum, Genera linguarum, & Interpretatio sermonum. Vocatur autem hæc gratia à S. Thom. 1. 2. q. 111. art. 5. inferior, & minùs digna, tum quia potest haberi, & non haberi juxta Dei placitum; tum etiam quia reperitur aliquando in homine peccatore. Eminentiss. Card. de Lauræa disp. 11. num. 62. ut in Julia proditor, & in Balaam 2. Petr. 2. 15. quamvis rarò id eveniat, ex Divæ Teresie testimonio relato à Volpi resol. 70. num. 1. Paulo Segner. in Christianis Insti. par. 2. Reg. 8. num. 10. Gratia verò Sanctificans, seu gratum faciens plures datæ sunt definitiones. Nam ex S. Thom. q. 62. art. 1. Est quedam participata similitudo Divinæ naturæ. Ex Polythetæ in Verb. Gratia, est auxilium, quod indiget homo ad beatitudinem consequendam. Ex Caramuele Theol. fundam. lib. 2. fund. 59. num. 1375. Est qualitas, qua Clementissimus Deus peccatorem justificat. Ex Reginaldo lib. 26. num. 43. Gratia gratum faciens est habitus supernaturalis, infusus animabus nostris, ex Dei dono, quo te reconciliamur, & ad suam amicitiam admittitur; ita ut inde formaliter sancti, & justi simus, ac secundum spem hæretis vitæ æternæ; & justus simus, & sancti magis justis, & sancti efficiantur. Tandem ex Catechismo Rom. de Baptismo, sess. 50. Est divina qualitas in anima inherens, ac veluti splendor quidam, & lux, quæ animarum nostrarum maculas omnes delet, ipsaque animas pulchrioris, & splendioris reddit. Quam definitionem exorando declarat Volpi d. resol. 70. n. 4. ubi num. 7. subdit, Gratiam hæc sanctificantem esse vitam animæ; sicut enim corpus mortuum est, cum sine anima est, & vivum cum illa; ita homo est vivus vita spirituali, cum habet hæc gratiam; & mortuus, cum illa caret: & propterea est omnino necessaria ad salutem, quia sine ipsa impossibile est mereri vitam æternam. Concil. Trid. sess. 6. can. 1. 2. & 3. cum hæc autem Gratia datur in anima supernaturalis habitus virtutum inseparabiles ab ipsa gratia, tamquam quedam ejus proprietates; deinde alia peculiaria dona propria singulis Sacramentis. S. Thom. 3. par. q. 62. art. 2. Gobat d. tract. 1. num. 280. & 281. Bonacina d. tom. 1. disp. 1. q. 4. Pœnit. 1. num. 6. Maffrius in 4. Sentent. d. 1. n. 337.

Porrò Gratia gratum faciens variè dividitur à Theologis Moralibus, & à Theologis speculativis. Hi docent, Gratiam esse vel Prævenientem, vel excitantem, vel adjutantem, vel cooperantem, vel subsequenter, vel medicinalem, & sanantem, vel sufficientem, vel efficacem, vel qua, & sine qua. S. Thom. in 1. 2. q. 111. art. 2. & 3. Cajetan. ibid. Volpi d. resol. 70. num. 11. Novissime Eminentissimus Cardinalis de Lauræa in suis doctissimis opusculis d. opuscul. 3. de Gratia; & auxiliis, nu. 52. & sequentibus; ubi sic declarat prædictas divisiones.

Gratia, seu auxilium præveniens est illa, qua Deus prævenit intellectum, & voluntatem humanam in ordine ad actus bonos, & sanctos, illuminando intellectum ad cogitandum hic, & nunc de illis; & inspirando voluntati, ut consentiat, & exequatur. Gratia excitans est illa, quæ animam quasi sopitam, & de bono non cogitantem, excitat ad cogitandum, & cupiendum tale bonum.

De Sacramentis in genere.

Gratia adjuvans est illa, qua Deus hominem illuminatum, præventum, excitatum, ac expergefactum adjuvat, ut exequi possit bonum illud, jam cognitum, & inspiratum, ut exequatur.

Gratia cooperans solo nomine differt ab excitante, seu adjuvante; quia non est aliqua species ab eis distincta.

Gratia subsequens est eadem cum adjuvante, & solum differt in modo, & duratione usque ad finem vite, ac operis.

Gratia medicinalis, seu sanans est eadem cum præveniente, & adjuvante, nec non cum efficace; sed sic appellatur respectu diverſi modi, & ab effectu medendi, seu sanandi. Gratia sufficiens illa dicitur, per quam potest homo piis actionibus, & bonis operibus salutem suam procurare, & consequi; & quam Deus nulli habenti rationis usum denegat; sed ei gratiæ restituit, & non sequitur effectus salutis.

Gratia efficiens est illa, quæ opus bonum, sive præcepti, sive consilii à Deo inspiratum, connexum habet. Et hæc non omnes fideles ex julto Deo iudicio obtinent. Scribi autem non potest causa evidens, & convincens, cur Deus non det singulis hominibus hæc gratiam efficacem; sed certum est, ejus Divinam voluntatem esse justissimam, & ab accipione personarum, ac iniquitate alienissimam; ideo exclamare oportet cum Apostolo ad Rom. 11. 34. O altitudo divitiarum sapientiæ, & scientiæ Dei; quam incomprehensibilia sunt iudicia ejus!

Gratia Quæ, & sine Quæ non, dicitur prout convenit, vel advertatur efficaci; & non differt specie, sed in modo, ut subtiliter explicat prælatissimus Eminent. Cardin. de Lauræa in ipso 3. opuscul. de gratia cap. 6. & cap. 7. à quibus eminenti intellectu acumine supradictæ omnes species gratiæ divine explicantur, & comprobantur auctoritatibus Sacre Scripturæ, & Sanctorum Patrum, & præcipue S. Augustini, cujus doctrinam sequitur, & tuetur in dicto opusculo. Nonnulla declarat etiam Coninch. de Pœnitent. disp. 2. sub. 1. Volpi eod. resol. 170. num. 18. & Maffrius, in 1. sent. disp. 5. num. 164. Theologi autem Morales dividunt Divinam Gratiam in relatione ad Sacramenta; in Primam, & Secundam.

Gratia prima est, quæ datur existenti in statu peccati originali, vel actualis mortalis per baptismum; quando vel puer, vel adultus baptizatur; vel peccator baptizato attritionem tantum habenti, & contenti per Sacramentum Pœnitentiæ.

Gratia secunda dicitur, quæ datur jam existenti in statu gratiæ, facta additione novi gradus ejusdem gratiæ ad priorem jam habitum. Reginald. d. lib. 26. num. 43. Volpi d. resol. 170. n. 19. Marcant. in Candelabr. Mystic. tract. 1. lect. 4. Summa Diana Verb. Sacramentum num. 8. Cardin. Tolet. d. lib. 2. cap. 16. num. 4. Eminent. Cardin. de Lauræa tom. 1. de Sacramentis disp. 8. art. 11. & art. 12.

Tandem eadem gratia Sacramentalis alia dicitur ex opere operato, quæ procedit ex virtute Sacramenti suscepti, & meritis operis Christi; alia ex opere operantis, quæ metitur ex devotione, & dispositione suscipientis. Card. Tolet. d. lib. 2. cap. 16. num. 3. Reginaldus d. lib. 26. num. 46. Volpi resol. 171. num. 1. Bonacina tom. 1. de Sacram. in gen. disp. 1. q. 4. Pœnit. 1. Cardin. de Lugo de Sacram. disp. 4. num. 1. Maffrius in 4. Sentent. disp. 1. n. 133. & Emin. Cardin. de Lauræa d. tom. 1. de Sacram. disp. 11. art. 8. per totum.

DECISIO XVIII.

ARGUMENTUM.

Enucleantur duo casus famosi; de modo, & tempore, quibus recipiatur gratia; tum qui communi-

municat cum mortali ignorato, tum qui adultus baptizatur non dolens de actualibus peccatis.

S U M M A R I U M.

- 1 Gratiam primam an recipiat, qui Eucharistiam recipit cum peccato mortali ignorato?
2 Adultus non dolens de peccatis in baptismo, an recipiat gratiam?
3 Fictio recedente an Sacramentum producat gratiam.
4 Fictio triplex in adulto suscipiente baptismum.
6 Ignorantia invincibilis de peccato removet obicem gratie.

Porro, quia peccatum mortale impedit affectionem gratie, & ea stare non potest simul cum peccato, resolvendus est sequens Casus. Petrus accedit ad Sacram Eucharistiam cum peccato mortali, cuius tamen non recordatur, & nunquam habuit contritionem. Queritur, an recipiat gratiam virtutis Sacramenti Eucharistie? Ad hunc casum DD. affirmative respondent. Supposito, quod ipse Petrus diligentem suae conscientiae examinationem praemiserit. Quia est proprium sit solius Baptismi, & Penitentiae causare primam gratiam; illa enim dicuntur Sacramenta mortuorum: & Eucharistiae, alioquinque Sacramentorum, quae vivorum appellantur, causare gratiam secundam, seu augmentum gratiae primae, nihilominus in proposito casu Eucharistia habet virtutem causandi etiam gratiam primam; ea ratione, quia Petrus suscipiens Eucharistiam cum peccato ignorato invincibiliter, non suscipit indignitatem; dignitas enim requisita ad Eucharistiam suscipiendam est dignitas humano modo cognoscibilis; alioquin deberet expectari revelatio divina de dignitate sumentis: ergo sic sumendo recipit gratiam Sacramenti, quae semper datur non ponenti obicem, quem non ponit Petrus ob totalem oblivionem peccati. Ita ex S. Thom. 3. p. q. 79. art. 3. & ex Scoto in 4. dist. 9. quest. Unic. C. Suarez de Euchar. disp. 62. sect. 1. concl. 3. Bonacina d. disp. 1. q. 4. punct. 2. num. 4. & 5. Cardin. Tolet. lib. 6. cap. 14. num. 1. Summa Diana Verb. Communionem 28. & Verb. Sacramentum num. 8. Ipse Antonin. Diana part. 5. traet. 13. resol. 1. Quae sibi sedem fecit in Coordinato opere tom. 1. traet. 1. resol. 23. Layman lib. 5. traet. 4. cap. 6. n. 5. Volpi resol. 57. a num. 3. & segg. Gobat de Sacram. traet. 4. num. 469. Mastrius in 4. Sent. d. 1. num. 350. Fagnanus in cap. Cum venisset sub n. 2. de Sacrae Unionis. Vers. ad has difficultates tom. 2. p. 290. Novissime Emin. Card. de Lauraea d. tom. 1. de Sacramento Eucharistiae disp. 26. art. 1. num. 5. ubi hanc opinionem tutatur pluribus rationibus, quibus, (accerta egregia pietate hujus Eminentiae, & ejus more non adhaerendi peregrinis, sed solidis opinionibus) depellit omnis haesitatio, quae ex contraria opinione Card. de Lugo de Sacram. Euchar. disp. 12. sect. 1. & ex aliorum DD. quos citat, & sequitur Cotonius Controvers. illustr. libr. 2. controvers. 4. num. 54. poterat gemerare.

Hinc enucleandus venit alius casus difficillimus circa ascensionem gratiae primae ob obicem peccati. Casus est hujusmodi.
1. Baptizatus adultus, qui neque contritionem, neque attritionem habet actualium peccatorum antea commissorum. Queritur, quomodo, & quando gratiam recipiat, & dicta peccata desolentur? Respondent Theologi resolutionem hujus casus pendere ab illa insigni quaestione à Theologis agitata; An Sacramentum susceptum cum fictione, vel attritionem cum confessione, producat gratiam, & peccata remittat: Circa quam novem opiniones inter se diversas reperisse ait Thom. Tamburin. de Sacram. in gen. lib. 1. cap. 3. §. 2.

num. 9. & plures plurimi referunt, praecipue Emin. Card. de Lugo eod. traet. disp. 9. sect. 3. Gobat traet. 1. num. 283. & traet. 2. nu. 648. Reginaldus lib. 27. num. 69. Diana par. 3. traet. 4. resol. 14. quae sibi conduxit habitaculum in opere Coordinato tom. 1. traet. 1. resol. 26. Item par. 3. traet. 4. resol. 15. nec non par. 5. traet. 13. resol. 30. quae pariter sedent in eodem Coordinato d. tom. 1. traet. 1. resol. 24. & 25. Bonacina tom. 1. De Baptismo disp. 2. quest. 2. punct. 7. n. 13. Cotonius lib. 2. controvers. 2. n. 98. Volpi resol. 10. num. 5. Eminentis. Card. Capifucchius in suis Quaestionib. Theol. quest. 3. & luculenter, ac profundè de more Emin. Cardin. de Lauraea d. tom. 1. de Sacramentis in gen. disp. 11. art. 3. §. 4.

Paucis restringendo quae profusus calamis, & per Doctores impressa, & per Decisores expressa inventi duo sunt praenotanda. Unum, quod triplex potest esse fictio in suscipiente Baptismum. Intentionis, si vi adigatur ad ipsum, nolens omnino baptizari: & in hoc casu Baptisma non solum est informe, idest non formatum gratia, sed invalidum. Fidei, quando non credit essentiam Baptismi, sed illum recipit, ut naturalem, & simplicem balneationem tantum, & in hoc pariter casu fictus nullum recipit effectum Sacramenti, neque characterem. Et voluntatis, quando non est bene dispositus, quia habens peccata, eorum ipsum non poenitet. Alterum praenotandum est, quod in tali fictione voluntatis peccata vel praecedunt Baptismum, vel committuntur in actu receptionis Baptismi, vel post susceptum Baptismum. Peccata in receptione Baptismi, vel post Baptismum commissa, non delentur, & per consequens non acquiritur gratia, nisi per contritionem veram cum proposito confitendi, vel cum attritione, & actuali Confessione Sacramentali simul. De peccatis ante Baptismum commissis, de quibus factus erat habere attritionem accedendo ad Baptismum, sed baptizatus non fuit neque contritus, neque attritus? Altercatur Theologicum modum recipiendi gratiam; quae non potuit haberi in Baptismo ob dictam voluntatis fictionem, & deficientiam attritionis: nam alii volunt, sufficere post Baptismum elicere actum attritionis. Ita Paludan in 4. dist. 4. q. 5. Silvest. Verb. Baptismus 4. circa finem. Suarez de Sacramentis disp. 28. sect. 5. concl. 1. & Aegid. Coninch. q. 62. art. 1. dub. 6. n. 92. Alii vero requirunt ultra attractionem, etiam Confessionem, cum accusatione illius fictionis. Ita Vaquez apud Card. de Lugo de Sacram. disp. 9. sect. 4. Cardin. Toletus lib. 2. cap. 21. num. 3. & Emin. Cardin. de Lauraea d. tom. 1. disp. 11. art. 5. num. 65.

Ceterum hae duae opiniones diversae ad concordiam reducuntur sub hac distinctione. Vel baptizandus adultus non habuit attritionem de peccatis suis ex ignorantia invincibilis, quia vel non fuit instructus, & monitus, vel credidit se esse attritum, & non erat? Et in hoc casu, quotiescumque post Baptismum eliceret actum attritionis, removeretur obex, & recipiet gratiam Sacramenti. Vel culpabiliter non fuit detestatus peccata sua, & tunc ad obtinendam gratiam, & removendum obicem necessaria est attritio cum actuali confessione, vel contritio cum proposito confitendi. Ita Diana Coordin. d. tom. 1. traet. 1. resol. 26. in fin. Cotonius d. lib. 2. controvers. 2. num. 103. ubi testatur hunc esse sensum Angelici Doctoris p. 3. q. 69. art. 10. ad 2. Bonacinae d. disp. 3. q. 2. punct. 7. num. 14. & Volpi d. resol. 10. num. 7. Quare casus noster resolvitur dicendo, gratiam recipi ab adulto baptizato, qui non doluit de suis peccatis, tunc, & quando elicit actum attritionis, si absque culpa non doluit in Baptismo. Ad necessariam esse contritionem, vel attritionem cum confessione, ut gratiam recipiat, si culpabilis fuit omitto ad actum attritionis necessariae in Baptismo. Ita DD. supracit. quibus adimplantat Sotus in 4. dist. 6. art. 8. Henricus lib. 2. cap. 27. num. 3. Fillucius traet. 2. cap. 5. q. 10.

q. 10. Trullench. in praxi Sacr. lib. 1. cap. 3. dub. 3. num. 5. & lib. 2. cap. 1. dub. 8. num. 11. & Mastrius in 4. Sent. d. 2. num. 145.

DECISIO XIX.

ARGUMENTUM.

Character, qui est secundus effectus trium Sacramentorum, quid sit? & in qua Animae potentia imprimatur? in praesenti Decisione discutitur. Respektus debitus Characteri, ne quis peccet ministrando Sacramenta in mortali, vel ea suscipiendo cum Venialibus. Ornatus Animae Tertius effectus Sacramentorum remissive explicatus.

S U M M A R I U M.

- 1 Character quid sit? Et quid significet?
2 Circumcisio an imprimeret Characterem in anima?
3 Character an imprimatur in intellectu, vel in voluntate?
4 Character à quibus Sacramentis imprimatur?
5 Characteris effectus qui, & quot sint.
6 Ordinatus Sacerdos ministrans Sacramenta in mortali, quot mortalia committat.
7 Eucharistiam qui ministrat in peccato peccat mortaliter.
8 Venialia habens, & non dolens an peccet, si Sacramenta suscipiat.
9 Ornatus animae causatus à quolibet Sacramento, quid sit.

Post explicitum primum effectum Sacramentorum, qui est gratia, transeundum est ad sequentem, qui est Character. Ideò in praesenti quaeritur, Quid sit Character? Respondent tum Scholastici, tum Morales, tum Doctores Canonistae, eucharistiam esse signum spirituale, & indelebile, in anima impressum. Concil. Trident. sess. 7. can. 9. Quod quidem nomen Character apud Graecos grammaticè importat Figuram: ideòque ubi ad Hebr. 1. 3. habetur figura substantiae ejus, ponitur in Graeco Character substantiae ejus. Sic figura, quibus litterae scribuntur, vocantur characteres. Et Apoc. 13. 14. 16. & 19. dicitur Character bestiae; idest figura bestiae, quam in fronte, vel manu habebunt ejus sequaces. Hinc apud Mathematicos pro suo quisque instituto habet proprios characteres ad aliquid significandum, ut in Arithmetica numeri specificantur per characteres, idest litteras Graecas, & Hebraicas, ut dixi de Penitentia Decif. 24. n. 5. Sic in Algebra, in Astronomia, & in Geometria habent proprios characteres ad denotanda certa signa, planetas, & aspectus eorum, prout etiam in Medicina ad innuendum Unciam, Drachma, Scrupulum, Libram, & alia, de quibus Lexica. Medic. & Lexic. Mathematic. in Verb. Character à studiosis legenda. At secundum translationis significationem character importat quod signum sensibile. Et secundum Theologos, Character est forma quadam spiritalis impressa à Deo suscipienti Sacramentum non iterabilis. Ita Emin. Card. de Lauraea d. tom. 1. de Sacramentis in genere disp. 9. art. 1. num. 2. & segg. ubi num. 6. probat, quod etiam Circumcisio in lege veteri imprimebat characterem in suscipiente; quod negat Volpi resol. 173. num. 3. An autem character imprimatur in intellectu secundum Sa. Thom. p. 3. q. 63. art. 4. vel in voluntate secundum Scotum tom. 3. disp. 11. sect. 4. Vaquez 3. p. q. 63. art. 6. disp. 134. e. 4. num. 81. Emin. Card. de Lugo disp. 6. sect. 4. Mastrius in 4. Sent. d. 1. num. 229. & Emin. Card. de Lauraea d. disp. 9. art. ult. Praecipue verò oportet declarare pro instructione

tironum, Quenam Sacramenta imprimant characterem; Quapropter sciendum est, quod imprimunt characterem sola tria Sacramenta, scilicet Baptismus, Confirmatio, & Ordo, ex Concil. Trid. cit. sess. 7. can. 9. Et ideò illa Sacramenta reiterari non possunt: & characteres Confirmationis, & Ordinis habent necessariam connexionem cum characteribus Baptismi; adeò ut si Confirmatio, vel Ordo conferatur non baptizato, invalidè conferatur. cap. 2. §. Quia verò, De Presbyter. non baptiz. Ad character Ordinis non pender à character Confirmationis; idcirco si ordo conferatur non confirmato, validè conferatur; sed suscipiens peccat mortaliter secundum aliquos, & secundum alios venialiter tantum. Henricus lib. 3. cap. 5. in fin. Navarr. in Manual. c. 22. num. 9. Volpi d. resol. 73. num. 7. Diana part. 10. traet. 11. resol. 14. quae sibi constituit sedem in opere Coordinato tom. 2. traet. 5. resol. 100.

Quòd si quis petat: Qui sint effectus characteris? Haec respondetur, esse sex sequentes, Videlicet. 1. Potestatem quandam spiritualem ad ea peccata, quae ad cultum Divinum spectant; passivam in Baptismo, per cujus characterem redditur homo idoneus ad alia Sacramenta licite, & validè suscipienda; & activam in Ordine ad Sacramenta aliis ministranda; & in Confirmatione ad fidem profertendam. 2. Configurationem cum Christo Domino, à quo tantquam Summo Sacerdote derivatur omnis potestas spiritalis. 3. Distinctionem ab aliis hominibus, & ideò in alia vita baptizati fecerunt à non baptizatis, prout Confirmati, & Ordinati à non confirmatis, & à non ordinatis, respectu characteris Sacramentalis, adintra Vestium cum fimbriis rubris, vel caeruleis, seu flavis, quae distinguunt famulos unius Baronis, & Comitatus à famulis alterius. 4. Energiam permovendi Angelum Custodem, ut aspiciens characterem sollicitus obeat munus regendi, illuminandi, & protegenti suum clientem. 5. Testimonium, quasi Bullam auream, qua Deus testificatur jus, quod homo acquisivit per Sacramentum. 6. Tandem motivum speciale permovendi quoque Deum ipsum ad conferenda auxilia, & gratias in ordine ad actiones illas, ad quas per tale Sacramentum specialiter destinatur homo. Ita Gobat de Sacrament. traet. 1. à num. 291. Abely de Sacrament. in genere part. 2. traet. 1. cap. 1. sect. 6. in fine. Card. Toletus lib. 2. cap. 16. num. 5. Marchant. in Candelabr. Myst. traet. 1. lib. 6. Eminentis. Cardin. de Lugo d. disp. 6. sect. 4. & Eminentis. Card. de Lauraea disp. 9. art. 3.

Hinc ad cognoscendam reverentiam debitam Characteri, proponitur casus: Sacerdos, existens in mortali peccato, licet cum Sacramento absolvit, communicat, Missamque celebrat, & puerum baptizat; Queritur, Quot peccata committat? Pro resolutione hujusmodi casus varii varia dicunt. Alii numerant quatuor peccata mortalia. 1. In absolvendo. 2. In communicando. 3. In celebrando. 4. In baptizando.

Alii duo mortalia tantum; quia communicare in mortali non est mortale. Tambur. de Commun. cap. 1. §. 7. num. 59. & dicitur est supra Decif. 16. n. 1. Vers. Ceterum. Neque baptizare in casu necessitatis. Layman lib. 5. traet. 1. cap. 5. num. 7. Volpi resol. 168. n. 10. ubi DD. plurimi. Alii repererunt sex mortalia; quia in celebratione Missae Sacerdos in mortali existens tria mortalia committit. Unum in offerendo, Alterum in consecrando, & Tertium in sumendo sacrificium. DD. apud Azor. part. 1. lib. 10. cap. 21. q. 11. Alii quinque mortalia, nam Sacerdos criminiosus celebrans duo peccata mortalia facit. Unum consecrando, Alterum se communicando. Tamburin. de Communionis d. cap. 1. §. 7. num. 57. Idem de Sacramentis in genere lib. 1. cap. 2. §. 3. num. 9. Omnes

Omnes supradictæ numerationes sunt probabiles. Curia nostra reperit in proposito casu quinque mortalitatis.

Primum in absolvendo, quia Sacerdos debet esse in gratia, ut licite administret Sacramenta ex multis rationibus allegatis per Bonacinam tom. 1. de Sacram. in gen. disp. 1. q. 3. punct. 2. §. 1. num. 2. Secundum in communicando; nam probabilior est opinio, quod Sacerdos in mortali existens, communicans laicum, peccet mortaliter; quia ultra irreverentiam magnam erga sanctissimam Eucharistiam, eam administrat solemniter, & ex officio. Sayrus, Valentia, Suarez, Coninch, & Camerota apud Bonacin. di. §. 1. num. 13. Tertium Missam celebrando cum consecrat; & Quartum, dum seipsum communicat, Tamburin. d. §. 7. num. 57. in lib. de SS. Commun. & Cardin. de Lugo de Euchar. disput. 24. num. 134. Quintum tandem in baptizando puerum, non solum solemniter, sed etiam in necessitatis casu, more laico: semper enim peccat mortaliter, qui existens in peccato baptizatur, ut pluribus rationibus eruditè probat Eminent. Cardin. de Lauræa d. tom. 1. de Sacram. disp. 10. art. 4. §. 1. num. 47. Et seqq. Et in num. 61. siquidem præceptum amandi Deum, & servandi quod præcipit, præponderat cuicumque necessitatis proximorum.

Sed Utrum licitum sit peccata venialia habenti suscipere Sacramenta nullo præmissio dolore? deprehenditur ex resolutione casus sequentis: Clericus sciens, se plura Venialia commississe, absque confessione, contritione, vel attritione suscipit Sacramentum Confirmationis, Ordinis, & Eucharistie. Queritur, Quæ? Et Quot peccata committit? In hoc casu est distinguendum: Vel iste Clericus suorum peccatorum venialium præteritorum vix recordatur, & ad ea non reflectit in susceptione Sacramentorum; & tunc si aliis cum devotione, & reverentia suscipit, nullo peccato committit; ea ratione, quia peccata Venialia præterita, solo habita memoria, per se non impediunt effectum Sacramentorum, videlicet augmentum gratiæ sanctificantis, quin potius Sanctissima Eucharistia ex opere operato delet venialia, quibus voluntas suscipientis neque actualiter, neque virtualiter inheret. S. Thom. 3. p. 2. q. 79. art. 4. Layman. lib. 5. tract. 4. cap. 6. num. 1. Reginald. lib. 29. num. 111. Thom. Tamburin. de Sacramentis in genere lib. 1. cap. 3. §. 2. num. 7. Et in lib. de S. Commun. cap. 1. §. 4. Volpi resol. 57. n. 18. Biffus in Hierurgia litt. E. num. 169. §. 2. & Emin. Cardin. de Lauræa d. tom. 1. de Sacramentis disp. 25. num. 161. Vel præfatus clericus habet actualem affectum ad ipsa sua peccata venialia, & propositum perseverandi in ipsis; & advertit ad illa, & in nihilo ea detestatur; & in hoc casu in susceptione cuiuslibet Sacramenti committit novum peccatum Veniale; ob irreverentiam, & indevotionem, quibus suscipit Sacramenta cum tali pondere in anima sua; & idem dicendum esset, si in actu susceptionis Sacramentorum deleteretur de aliquo objecto veniali. Henriquez in summ. part. 1. lib. 8. cap. 45. §. 2. Reginald. d. lib. 29. num. 100. Layman. d. cap. 6. num. 3. & ibi Suar. de Euchar. disp. 66. §. 1. Diana part. 3. tract. 4. resol. 31. quæ in Coordinato opere residet tom. 2. tract. 2. resol. 44. Matris in Theolog. Mor. d. 21. n. 85. & Emin. Cardin. de Lauræa d. disp. 23. n. 129. Et n. 161.

De tertio effectu Sacramentorum, qui est ornatus animæ, & auxilia quædam ad obtinendum finem, in quem singula Sacramenta sunt à Christo Domino ordinata, in his Decisionibus non agimus, quia spectat ad Scholasticos, ad quos hæc non sunt directæ, sed ad Animarum Rectores, & Confessarios, qui egent doctrina practica, & plana, non autem abstracta, & de apicibus Theologiæ speculativæ. Qui cupit de eodem effectu satis claram explicationem

habere legat doctissimos Salmanticenses in tract. de Sacram. in gen. tract. 1. cap. 5. punct. 3. Et 4. & reperiet, ipsum consistere in augmento virtutum, & donorum spiritualium, quod causat quoddam Sacramentum in anima præter illud gratiæ sanctificantis.

DECISIO XX.

ARGUMENTUM.

Sacramentalia Ecclesiæ exponuntur quoad eorum numerum, & quoad effectum, qui præcipuus est in delendis culpis Venialibus. Sed utrum eas delect ex opere operantis, vel ex opere operantis discutitur, cum aliis dubiis Sacramentalia concernentibus.

SUMMARIUM.

- 1 Sacramentalia, quæ; & quot sint?
- 2 Sacramentalia an remittant venialia peccata?
- 3 Displicentia Venialium est necessaria ad eorum remissionem.
- 4 Venialium detestatio potest esse dimidiata.
- 5 Sacramentalia an delectant Venialia ex opere operato? vel ex opere operantis? & num. 6.
- 7 Venialia ex opere operantis quomodo remittantur à Sacramentalibus?
- 8 Venialia delectantur sex aliis remediis, & quæ hæc sint?
- 9 Venialia peccata an in inferno delectantur?
- 10 Sacramentalia constituta in Mortali an mortaliter peccat?

Ultimo loco antequam concludamus præsentis Decisionis de Sacramentis in genere, convenit, ut aliqua dicamus de Sacramentalibus. Ideo Queritur, Quæ, & Quot sint Sacramentalia? Omnes Theologi, & Canonistæ docent Sacramentalia esse sex, contenta hoc carmine: Orans, Tinctus, Edens, Confessus, Dans, Benedicens, quod refertur communiter à Doctores, & ab illidem pariter declaratur; videlicet à Paludano in 4. disp. 16. q. 11. art. 2. conclus. 4. à Reginaldo in Praxi for. Penit. lib. 5. num. 43. à Bonacina tom. 1. De Penitentia Sacramento disp. 5. quest. 6. sect. 2. punct. 2. à Volpi in Resolut. Moral. Verb. Veniale, Introductio, num. 4. à Jordano in Scheda Sacramentorum. tom. 1. lib. 3. tit. 7. pag. 272. col. 2. à Joan. Baptista Casilio De Veterib. Sacris Christianor. Ritibus cap. 4. in fin. Et ab Emin. Card. de Lauræa in 4. sent. tom. 2. disp. 15. art. 12. de Sacram. Penitentia.

Orans denotat Orationem Dominicalem, quæ præcipuum inter Sacramentalia obtinet locum, tanquam instituta à Christo Domino Dei Filio, & Supremo Præceptore nostro; & de ea habemus textum in cap. De quotidianis 20. de Penit. dist. 3. Quamvis alii intra Sacramentalium numerum reputant quancunque orationem Deo devotè factam; juxta illud Prov. 15. Orationes iustorum exaudiet. Et Matth. 7. Petite, & accipietis. Et Marc. 11. Quocumque oraveris petitis, accipietis; cap. Importuna, de Penit. dist. 1. & præcipue si oratio fiat in Ecclesia consecrata, & Deo dedicata. S. Thom. 3. part. 2. q. 87. art. 3. in corp. Faciunt collectæ, in Missa de Dedicat. Ecclesiæ.

Tinctus significat eum, qui attingit aquam benedictam, vel ea asperit se signat; ipsa enim benedicta aqua est inter Sacramentalia antiquitus relata, & ejus benedictio habetur ex Apostolica traditione, ut eruditè demonstrat ex SS. Patrum testimoniis Casalius de Veterib. Sacris. Christianor. Ritibus. cap. 36. Et est textus, in cap. Aquam 20. de consecr. dist. 3. Quamvis alii intelligant sub hæc Voce Tinctus etiamunctiones, quas adhabet Ecclesia in consecratione Epi-

fco-

scoporum, Abbatum, Sacerdotum, & Regum, de quibus tamen nullum habemus textum apertum, pro ut extat de aqua benedicta, ut doctè observat Eminentiss. Card. de Lauræa d. tom. 2. de Sacram. Penit. dist. 15. art. 12. num. 331. & S. Antonin. in sum. p. 3. tit. 12. cap. 10. §. 3.

Eodem complectitur consecrationem eorum, quæ à Sacerdotibus sunt benedicta, juxta ritus, & orationes ab Ecclesia Romana præscriptas circa quancunque comestibilia in Rituali Romano; & præcipue tempore Paschali, videlicet Panem, Ova, Agnum, ac alios cibos; quos quidem Sacerdotali benedictione referatos antiqua traditio reposuit inter Sacramentalia; ex quibus, ut infra demonstrabimus, procedit remissio peccatorum Venialium, dum devotè comeduntur; siquidem orationes ferè omnes, quæ habentur in Rituali Romano sub Rubricis. Benedictiones esulentorum implorant à Deo tum corporis, tum animæ sanitatem fumentibus, & ideò Panis benedictionem incipit ab Apollolorum Principe Divo Petro notat Abdia lib. 2. Hiflor. Apostol. quem allegat Biffus in sua Hierurgia tom. 1. litt. B. num. 91. §. 10. pag. 116. ubi subdit §. 11. quòd frugum benedictio initium sumpsit à S. Clemente Papa, quamvis ab Eutichiano Papa scribit Emin. Card. Baronius ann. 283. Et equidem mos antiquissimus apud proficos fideles fuit, ut singulis diebus Dominicis alterum ab Eucharistia panem Sacerdotes celebrantes benedicerent, & eum Catechumens, ac etiam baptizatis, corpus Christi non sumentibus, manducandum darent, quos Græci appellant Eulogia: & hanc inter Sacramentalia Doctores numerant. Casalius de Veter. Sacris. Christianor. Ritibus. cap. 21. Vers. Communio per Eulogias. Et cap. 36. in fin. ubi eruditè Duran. de Ritibus. Eccles. lib. 2. cap. 58. & tangit Emin. Card. de Lauræa d. to. 2. disp. 15. art. 12. n. 332. Confessus, parit quatuor Sacramentalia, scilicet Confessionem generalem, quæ fit ante Introitum Missæ, & in officio ad Primam, & ad Completorium; quæ habet virtutem delendi Venialia ob nimiam humiliationem, & peccatoris tonsionem, quam faciunt Christiani in illius recitatione, ad exemplum Publicani, qui percutiendo pedes suum, & confitendo se peccatorem, reversus est justificatus in domum suam. Luc. 18. 14. Et de hac loquitur S. Thomas 3. p. 2. q. 87. art. 3. Casalius d. cap. 4. in fin. ac omnes DD. supra in principio relati, quamvis textum non habeamus manifestum, à quo hoc Sacramentale signetur; ut bene notat Emin. Cardin. de Lauræa d. disp. 15. art. 12. num. 333.

Dans insinuat elemosinam, quæ pariter reputatur unum ex Sacramentalibus cancellans peccata venialia. cap. Quamvis. cap. Medicina. Et cap. Medicamentum. de Penit. dist. 1. Et extat Veritatis oraculum Luc. 11. 41. Date elemosinam, & ecce omnia munda sunt vobis. Benedicens, tandem assignat sextum Sacramentale valens ad dimissionem venialium culparum; idest Benedictionem Episcopalem; in cujus receptione speciale religionis actum homines exercent; de qua tamen nullus reperitur textus in Jure Canonico, teste Eminentiss. Card. de Lauræa d. disp. 15. artic. 12. num. 335. Quamvis Emin. Card. Brancatius in suis Dissertationibus. De Benedictione Diaconi pag. 270. ad probandum hunc effectum Episcopalis benedictionis delectis peccata Venialia, alleget text. in c. Dilectum est. 1. q. 1. Et secundum alios comprehendit hoc nomen alios solemnè benedictiones institutas ab Ecclesia, puta Cinerum, Candelarum, & Palmarum; ad effectum, ut fideles devotè recipientes eandem palmas seu candelas, vel cineres tanquam quid Sacramentale, & ab Ecclesia benedictum, reportent remissionem venialium peccatorum, præter alia corporalia adjumenta; quod satis exprimit orationes

in Missali positæ, quas recitant Sacerdotes benedicturi prædicta Sacramentalia. Henriquez in sum. lib. 1. cap. 20. num. 4. Et lib. 9. cap. 6. n. 2. Azor. Instit. Moral. lib. 4. cap. 11. per totum. & Greg. de Valent. tom. 4. q. 4. de Penit.

Quòd si petamus, A quo sint instituta Sacramentalia? reperitur ab omnibus dictum, ab ipsa Ecclesia quocumque Sacramentale habuisse originem; & quidem ab initio ipsius Ecclesiæ Catholicæ; adeo ut plura Sacramentalia censentur instituta à Sanctis Apostolis, ut supra de benedictione Panis, cujus auctor refertur divus Petrus, innuimus; & hoc testantur absque ulla hæsitacione DD. omnes supra relati numero primo in principio; quibus ad stipulam Biffus in Hierurgia litt. 5. verb. Sacramentalia n. 50. §. 4. P. Candidus in Compend. disquis. moral. disp. 35. art. 3. num. 6. & Caramuel in Theol. Fundamentalsi num. 2047. Et seqq. ubi eruditè offendit, Ecclesiam tantum fieri à Sponso suo Christo, & tanto amore profecti, ut ei permittat Sacramentalia instituire ad similitudinem Sacramentorum; ac eadem Sacramentalia ob orationes Ecclesiæ ita elevet, ut valeant venialia condonare. Nugnus, quem citat Gobat tract. 6. num. 240.

Hinc apud Scholasticos, ac Morales inveniuntur propositum hoc Quæsitum. An prædicta Sacramentalia remittant peccata Venialia? Et an ipsa remissio Venialium fiat ex opere operantis, vel ex opere operato?

Circa primam partem hujus quæstionis, omnes affirmant, Sacramentalia valere ad delenda peccata Venialia, ex Universalis Theologorum assertionem, quæ probatur tum auctoritate Sacrorum Canonum supra relatorum in expositione cuiuslibet Sacramentalis, tum verbis Sacri Tridentini Conc. sess. 14. cap. 5. docentis, non esse necessarium venialia confiteri, quia ipsa possunt multis remediis expiari; quæ quidem præcipua sunt Sacramentalia, quorum antiquissimus usus est in Ecclesia; & quæ fuerunt ad hunc præcipuum effectum instituta; scilicet pro Venialium, & quotidianarum expiatione culparum. Cæterum doctores studiosissimi hujus Cleri adnotarunt, necessarium esse ad obtinendam remissionem venialium culparum virtute Sacramentalium, ut de eis habeatur displicentia saltem virtualis, quia peccatum est veniale nunquam remittitur, quamdiu ipsum vel actu, vel virtute placet; manente enim causa manet effectus. S. Thom. 3. p. 2. q. 87. art. 3. ubi ait, requiri peccati venialis detestacionem explicitam, vel implicitam, seu virtualem, quæ tunc contingit, cum fidelis homo sic affectu fertur in Deum, & res Divinas, ut quidquid sibi in memoriam occurreret, quod ab eo motu ipsum retardaret, displiceret ei, ac doleret, se illud aliquo modo commississe; & eliceret propositum saltem virtuale cavendi in posterum ab eodem veniali, & illud emendandi, & vitandi. Diana Coordinatus tom. 1. tract. 3. resol. 100. num. 9. extractus ex antiqua sede posita in part. 11. tract. 5. resol. 22. Azor. d. lib. 4. cap. 11. Valentia d. tom. 4. q. 4. de Penitent. & Sotus in 4. sent. dist. 15.

Porrò non est necesse, omnia venialia detestari, & ab omnibus velle abstinere; quia possunt aliqua deleri, de quibus scilicet dolemus, & proponimus abstinere saltem virtualiter; & alia non deleri; illa videlicet, quibus affectus noster inheret; & ratio est, quia aliquod Veniale est placet, non est obex divini gratiæ in animam inducendæ, nec remissionis concedendæ aliorum venialium, quorum extat detestatio, & displicentia. Volpi ante resolut. 183. Verb. Veniale in Introduct. num. 1. Gobat. in Expositim. Theol. d. tract. 6. n. 239. Reginald. in Praxi fori Penit. lib. 5. num. 44. 25. 46. Et 47. & Emin. Card. de Lauræa d. tom. 2. disp. 15. num. 454.

Quo verò ad secundam partem quæstionis; fuit in medium producta illa inter Theologos gravissima quæ-

quæ-

questio, de modo scilicet, quo Sacramentalia deleant culpas veniales; in qua ferè omnes Thomisti asserunt, remissionem fieri ex opere operato; & è contra Scotistas sustinent, dictam remissionem procedere ex opere operantis. Pro rudiorum intelligentia notandum, remissionem ex opere operato referri ad propriam virtutem, & efficaciam ipsorum Sacramentalium; remissionem verò ex opere operantis pendere à merito, fide, & interno motu ipsius hominis Sacramentalibus utentis.

Secutores prioris opinionis, quòd scilicet Sacramentalia deleant venialia ex opere operato, his præcipue nituntur rationibus, videlicet, quia illud Sacramentale elevatur à Deo, & tanta virtute roboratur, ut possit pertingere usque ad animam hominis fidelis, & ex ea expellere veniales culpas, median- tibus meritis Christi, & orationibus Ecclesie, cui Christus potestatem dedit talia Sacramentalia instituendi, ex propria sua magnificentia. Et quamvis requiratur in fidele utente Sacramentalibus pius affectus, qui deservit venialia; tamen per eum non destruitur vis, & efficacia propria operis operati: quia ut plurimum ille affectus deservit culparum ex se effecti insufficientis ad eas delendas, sive non ad omnes; Ita P. Candidus d. disput. 35. art. 3. Gonet. in Cyprio Theolog. Thomist. tom. 5. tract. 5. disp. 4. n. 57. Filiuc. tom. 1. tract. 6. cap. 5. num. 129. Fagund. Præcept. 2. lib. 2. cap. 1. num. 11. Henriquez lib. 1. de Penitent. cap. 15. num. 8. Bellarmin. tom. 3. de Sacrament. lib. 2. cap. 31. §. Tertia propositio. Sotus in 4. dist. 15. q. 2. art. 3. Canus de Locis Theolog. lib. 2. cap. 13. ad argum. 9. Gregor. de Valentia tom. 4. disp. 7. quest. 4. punct. 1. vers. Secundò asserimus. Nugnus in 3. p. tom. 2. quest. 87. art. 3. dist. 2. & Diana Coordinatus tom. 1. tract. 3. resolut. 1. quæ in veteri est part. 3. tract. 4. resolut. 6. Et Summa ejus in Verb. Aqua benedicta. Eminent. Card. de Lugo de Penit. disp. 9. sect. 4. Mairius in 4. sentent. de Penit. Sac. disp. 5. q. 9. art. 2. & in Theolog. Moral. d. d. 21. num. 86.

Contrariam opinionem tuentes dicunt, Sacramentalia delere veniales culpas ex opere operato; nam delictio ex opere operato spectat ad sola Sacramentalia, quæ sunt instituta à Christo Domino, cuius solius est instituire signa sensibilia ad causandam gratiam, & ad delenda peccata; & hanc potestatem nullibi legitur fuisse datam Ecclesie ultra Sacramentalia. Ulterius in usu Sacramentalium requiritur bonus motus voluntatis in utente; itaut vel eliciat actum penitentiae formalis, vel virtualis, aut ad summum referat ipsum usum Sacramentalium ad talem finem, ut sua peccata venialia deleantur. Ergo remissio fit ex opere operantis; alioquin etiam dormienti possent deleri venialia per asperisionem aquæ benedictæ. S. Bonavent. in 4. dist. 21. art. 1. q. 2. Suarez in 3. part. tom. 4. disp. 12. sect. 5. n. 5. Villalobos, & Coninch. citati à Diana Coord. d. tom. 1. tract. 3. resolut. 1. §. 1. Bonacia tom. 1. disp. 5. q. 6. sect. 2. punct. 2. num. 4. Volpi d. resolut. 189. num. 1. Bifus in Hierurgia Verb. Sacramentalia num. 50. §. 4. Cotonius lib. 2. controv. 15. in Appendice de Sacramentalibus. num. 4. Emin. Card. de Lugo de Penitentia disp. 9. sect. 4. Eminent. Card. de Lauræa d. tom. 2. de Sacramento Penit. disp. 15. art. 12. & Mairius loco cit.

In hac controversia Theologica nostrum non est sententiam ferre, cum legales, seu Canonice soluti- mus lites dirimere. Fas tamen fit conciliare utramque opinionem dicendo, quòd si ly ex opere operato accipiatur in proprio sensu, quatenus significat illud, quòd de condigno, & infallibiliter ex meritis alterius datur, vel operatur, probabiliorem esse secundam opinionem; nam Sacramentalia esse per se tantum, cum non sint à Christo Domino instituta, non videntur habere virtutem delendi venialia ex

condigno, & infallibiliter. At in sensu minus proprio, si accipiamus ly ex opere operato, quatenus scilicet ultra sanctitatem Sacramentalium comprehendit motum, quem ipsa excitant in utente, penitentia aut formalis, aut virtualis, aut ad summum relationis eorumdem Sacramentalium ad illum finem obtinendi deletionem venialium; qui motus est necessarius in ipso utente, ut supra diximus, tunc sustineri potest, & admitti etiam prima opinio; ut distinguendo concludit Mairius in Theol. Moral. d. d. disp. 21. q. 4. art. 1. n. 87. & 88. Caramel in Theol. fundament. n. 2047. & P. Philippus à SS. Trinitat. Carmelita Excalceat. in 3. p. tract. de Sacramento. in genere disp. 10. dub. 5.

Et occasione huius casus, & remissionis Venialium culparum per Sacramentalia, studiosi plurimi dedere sex remedia, quibus ultra Sacramentalia delatur Veniale peccatum quò ad culpam. 1. Per Sacramentum Penitentia. 2. Per contritionem abique Sacramento. 3. Etiam per attritionem sine Sacramento in homine iusto, & secundum aliquos etiam in habente mortalia; (quamvis id neget de utriusque Vasquez in 3. p. tom. 4. disp. 87. art. 16. dub. 1. n. 6. quem confutant Doctores infra citandi) 4. Per actus Christianarum virtutum factos ab homine iusto, nempe fidei, charitatis, misericordiae, temperantiae, & similes. 5. Per susceptionem aliorum Sacramentorum, nempe Confirmationis, Eucharistiae, Extreme Unctionis, Ordinum, & Matrimonii, concurrente in homine iusto vel attritione eorumdem Venialium, vel saltem virtuali quadam eorum detestatione, aut intentione suscipiendi illa Sacramentalia in remissionem peccatorum, seu in eum finem, in quem sunt instituta. 6. Tandem remittuntur Venialia etiam quò ad culpam in alia vita, vel in transitu animæ ex hoc corpore, vel inritu præcedentium meritorum, vel in Purgatorio per satisfacionem. In inferno autem Venialia conjuncta mortalibus nunquam delentur quò ad culpam, etiam plures Theologi concedant, ea deleri quò ad penam. Mairius in Theol. Moral. d. disp. 31. art. 1. & 2. Gobat tract. 6. à num. 230. & seqq. Greg. de Valentia tom. 4. disp. 7. q. 4. punct. 2. & Diana Coord. d. tom. 1. tract. 3. resolut. 105. & resolut. 106. quæ in veteri edent part. 3. tract. 4. resolut. 116. & part. 11. tract. 5. resolut. 31. Volpi resolut. 190. per totam. Bonacia d. tom. 1. disp. 5. q. 6. sect. 2. punct. 3. & punct. 4. Gonet tom. 5. tract. 5. de Penit. disp. 4. art. 1. 2. 3. & 4. à pag. 368. & seqq. Emin. Card. de Lugo d. tom. de Penitent. disp. 9. sect. 1. 2. 3. & 4. & copiosissime Eminent. Card. de Lauræa d. tom. 2. in 4. Sent. disp. 15. art. 9. & seqq. usque ad art. 13. ubi supranotatas Theologicas opiniones subtiliter discutit, & explanat.

Potremò pro conclusione huius disputationis de Sacramentalibus, decidendum venit etiam subsequens Casus. Parochus in mortali peccato existens benedicit Aquam lustralem, Paschalem agnum, Salem, & Penam; ac Sacram. Eucharistiam portat in Processione; Queritur, an peccet mortaliter?

Alii dicunt, non peccare mortaliter; alii verò asserunt, quòd mortaliter peccet; siquidem Doctores extant plurimi pro utraque opinione. Qui excusant à mortali operantem supradictas functiones in mortali, innuntiant huic rationi; scilicet quia functiones illæ non sunt Sacramentalia; obligatio autem se constituendi in statu gratiæ videtur urgere sollemnè in administratione Sacramentorum, tum ob eorum excellentem Sanctitatem, tum quia in Sacramentis ministris concurrunt immediate ad sanctificationem animarum tanquam organum Spiritus Sancti. Vasquez, qui est huius opinionis antesignanus, in 3. p. disp. 136. de Sacram. cap. 4. n. 48. Thom. Tambur. de Sacram. in gen. lib. 1. c. 2. §. 1. n. 3. Paul. Mar. Quart. de Benedictionibus. tit. 1. sect. 4. dub. 10. Prim. diffis. Volpi resolut. 140. n. 18. & 19. & magis expressè in resolut. 168. n. 14.

15. Ubi Ledesma, Nugnus, Suar. & Sotus, tenentes, dictum Parochum peccare tantummodò venialiter. Coton. lib. 2. controv. 1. n. 50. Gobat de Sac. tract. 1. n. 54. & tract. 4. n. 387. & Emin. Card. de Lugo de Sacram. in gen. disp. 8. sect. 9. n. 152. ubi tamen n. 156. vel Episcopum consecrantem Christum, & benedictum oleum infirmorum in statu peccati, peccare mortaliter; et si contrarium sentire Emin. Card. Palavicinum referat Coton. d. num. 50.

E contra qui tenent, ministros Ecclesie culpa lethali sedatos exercentes supradicta munia Ecclesiastica peccare mortaliter, moventur his rationibus, videlicet, quia scriptum est: Ambulans in via immaculata hic mihi ministrabat. Psalm. 100. Quia naturale præceptum esse videtur, Deo sanctè, & immaculatè ministrare. Quia graviter offenditur Princeps, si servus, quem ipse odio habet, ut inimicum, à quo maxime fuit læsus, audeat intimis Principis servitiis se immiscere; videtur enim Dominum contemnere:

ideo habentur exempla, in quibus narratur, Deum punivisse morte subita, & horribili exercentis functiones Ecclesiasticas in mortali peccato. Ita Navar. in Man. cap. 27. num. 163. Cajetan. 2. 2. qu. 187. Medina de Penitent. tract. 1. q. 6. Bonacia de Sacram. in gen. disp. 1. q. 3. punct. 2. §. 1. num. 9. & 13. Sayr. de Sac. lib. 2. cap. 7. q. 1. art. 5. Angel. Verb. Clericus 8. §. 1. Silvest. cod. Verb. 2. n. 2. Sà Verb. Ordin. num. 31. & Laym. lib. 5. tract. 1. cap. 5. num. 10. Vers. Affirmantem verò partem. Silvius, & Filiuc. apud Mairium in Theolog. Moral. disput. 16. num. 42. ubi hanc opinionem tutiorem appellat; & eam amplectendam censet Curia nostra; atenta potissimum auctoritate Eminent. Card. de Lauræa, qui huic constanter adhæret ob suam eximiam animi pietatem; & eam scripturis, & rationibus corroborat tum in tract. de Sacramento. in genere disp. 10. art. 4. num. 49. & 63. tum in tract. de Sacram. Ordinis.

DE SACRAMENTO BAPTISMI.

DECISIO XXI.

ARGUMENTUM.

Declarat præfens Decisio, quid significet hæc Vox Baptismus? Eam non esse in usu apud omnes nationes demonstrat. Duas definitiones Baptismi refert. Unam Magistri Sententiarum; Alteram Scoti.

SUMMARIUM.

- 1. Baptismus quid sit, & quid significet?
- 2. Baptismi Vox non est in usu apud omnes Nationes, sed alia voces; & quæ?
- 3. Baptismus quibus vocabis vocatur à SS. Patribus.
- 4. Baptismi definitio. Et num. 5.

Omnès Scholastici, & Moralistæ, post tractatum de Sacramentis in genere, descendunt ad particularia; & quia Baptismus est omnium janua, ac principium, & prius aliis institutus; ideo agunt statim de Baptismo. Nos quoque eorum vestigia sequentes Decisiones de Sacramento Baptismi aggredimur, pro exercitio Litterario DD. Parochorum, & Confessoriorum, & primò Querimus, Quid sit Baptismus? In responsis ad hoc quæstum: Præmiserunt studiosiores Amplissimi huius Cleri Patavini, Baptismus, secundum vim græci vocabuli, importat Lotionem, seu Lavacrum; sed hoc vocabulum esse quid sacrum apud Latinos, non enim usurpatur ad significandum quæcumque lotionem, sed restringitur ad innuendam sollemnè abluentionem Sacramentalem; quod etiam observatur apud nationes non utentes hæc voce Baptizo, nempe Dalmatam, Polonicam, Bohemicam, Ruthenicam, Moravicam, Moscoviticam, Sclavonicam, & alias; in quarum linguis Verbum, quòd adhibent, ad demonstrandam baptismalem abluentionem, est quid separatum à communi voce abluenti in rebus profanis; & hoc ob reverentiam Sacramenti, ut eruditè notat Mairius in Theol. Moral. disp. 17. num. 2. & in 4. Sent. disp. 2. num. 29. atque Eminent. Card. de Lugo in Respons. Moral. lib. 1. dub. 3. ubi examinat formam baptismi, qua utuntur Dalmatæ, id est, Jatebo Karstim; licet enim Karstim idem sit, quòd abluo, non tamen inferunt quæcumque abluentionem, sed illam sacram baptizandi; ideoque communi sensu Jatebo Karstim interpretatur apud ipsos, Ego te Christizo; quod ve-

re, & propriè relevat Ego te baptizo; Idem declarat de supradictis aliis nationibus d. lib. 1. dub. 3. & de Arabis, qui utuntur verbo Fingo, pro verbo baptizo, ut docet Magrius in Hierolexico in Verbo Fingo.

Porrò non desunt aliæ voces, seu vocabula, quibus per Sanctos Patres significatum fuit Baptismus, veluti Consecratio à S. Cypriano lib. 3. Testim. contra Judæos c. 97. Illuminatio in vita S. Marci Presbyteri. Magrius in Hierolexic. verb. Illuminatoris. Regeneratio, seu Præstitium à S. Joanne Damasceno lib. 4. de fide cap. 10. Viaticum à S. Basilio, & à S. Gregorio Nazianzeno, ut observat Eminent. Cardinal. Brancatius in suis Dissertationibus tit. De sacro Viatico pag. 149. omittis aliis vocabis, quibus cumulat Layman lib. 5. tract. 2. in princip. cap. 1. & Petr. Gregor. Syntagmat. Jur. Univ. par. 1. lib. 2. cap. 4. num. 19. Porrò hæc nomina sunt potius elogia, & laudes baptismi, quam vocabula propria significanda ejus quidditatem, consistentem in abluentione; ut elegantè notat Eminent. Cardin. de Lauræa in 4. Sentent. tom. 1. disp. 12. art. 1. num. 2.

His prænotatis plurimè à plurimis transcriptæ sunt definitiones baptismi juxta sensum Moralistarum, quibus Parochi, & Confessarii dant operam. Ad duas tantum hic reponendas censui; Primam Magistri Sent. in 4. dist. 3. videlicet, Baptismus est abluio corporis exterior facta sub præscripta forma Verborum. Et quamvis eum ea videatur transire S. Thom. 3. p. q. 66. art. 1. nihilominus non censetur bona definitio, quia si quis baptizaret canem, vel aliud animal, aut librum, (ut quandoque malefici faciunt. Delrius Disquisit. Magic. lib. 5. Sect. 15. Vers. Dico 4.) & recitaret formam præscriptam baptismi, non faceret baptismum; & multò minus si baptizaret invivum, (ut de Judæo quodam per vim baptizato, ad deinde in Rhenum demerso à quodam Lutheranò, narrat Menoch. in Storeis part. 1. cap. 23.) vel se ipsum, vel alio liquore, quam aqua; vel joco, aut sine intentione quis vellet baptizare, & tamen in his omnibus casibus esset abluio corporis exterior facta sub præscripta forma verborum; ut doctè considerat Mairius in Theol. Moral. disp. 17. q. 1. art. 1. n. 3. & Laym. d. lib. 5. tract. 2. cap. 1. num. 1.

Idcirco Alteram hic inferendam duxi definitionem; quæ est Scoti in 4. Sent. disp. 3. q. 1. his verbis conceptam; Baptismus est Sacramentum abluentionis anime à peccato, consistens in abluentione hominis aliquoties consentientis, facta in aqua ab alio abluente, & in verbis certis simul ab eodem abluente, cum debita intentione, prolatis. Hæc definitio, et si ab aliquibus vel-